

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי  
ר' בניהו שמואלי שליט"א

(דף ל"ח ע"א) דְרִין, דְּאִי לָא הָוּה חֵילָא וּגְבוּרָתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מַלְכֵי עַמּוּן, וְכָל חֲרָשֵׁי  
עַלְמִין, וְחַפְיָמֵי עַלְמִין, לָא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עֲבֻדוּתָא, דְשָׂרָא קְטָרִין וְדִלְהוֹן, וְתַבְר כָּל אֵינּוֹן  
כְּתָרִין, בְּגִין לְאַפְקָא לֹוֹן. עַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה י) מִי לֹא יִרְאֶה מַלְךְּ הַגּוֹיִם כִּי לֹד יֶאֱתֶה כִּי בְּכָל חֲכָמֵי  
הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין פְּמוֹךְ.

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָרִים קָלִיָּה וְאַתְנַח, אָמַר קְנֻטָרָא דְקִטְפָּא אֲשֶׁתְכַח, חֲשַׁבְתוּן דְשַׁבַּח קְדֻשָׁא  
בְרִיךְ הוּא כְּמָה זְמַנִּין, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצִיאָתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, (דברים טז) הוֹצִיאָתִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ  
מִמִּצְרַיִם, (דברים ח) וַיֹּצִיאָתִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, (שמות יב) הוֹצִיאָתִי אֶת עַבְדֹתֶיכֶם, (שמות יג) זְכוֹר אֶת  
הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֹצֵאתֶם מִמִּצְרַיִם, (דברים יד) וַיֹּצִיאָתִי בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם, (שמות יג) הוֹצִיא  
יְיָ אֶתְכֶם מִזֶּה.

אָלָא תֵּאנָא, עֲשֵׂרָה כְּתָרִין, אֵינּוֹן לְתַתָּא, כְּגוֹנוֹנָא דְלַעֲיָלָא, וְכִלְהוּ סְתִימִין בְּתַלְתָּא אֲלִין דְאִמְרוּן.  
וְתַלְתַּת קְשָׁרִין קְשִׁירוּ בְהוּ, עַל תַּלְתַּת דְרַגְיָן אֲלִין דְבַהוּ עֲבָדוּ, דְיִשְׂרָאֵל לָא יִפְקוּן מִשְׁעַבְדוּדָהוֹן  
לְעַלְמִין.

זְכָאִין אַתּוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, דְבְּזִכְוֹתְכוֹן שְׂרִיאֵי קְטָרִין, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְכָר תַּלְתַּת קְטָרֵי  
מְהִימְנוּתָא דְלְכוֹן הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת  
יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם, הָא קְשָׁרָא חֲדָא, דְאַבְרָהָם. אֶת יִצְחָק, הָא קְשָׁרָא תְנִינָא, דְיִצְחָק. וְאֶת יַעֲקֹב,  
הָא קְשָׁרָא תַלְיָתָא, שְׁלִימָתָא דְיַעֲקֹב.

תֵּנָא, כָּל זְמַנִּין וְחַגִּין וְשַׁבְּתִין, כְּלָהוּ דוּכְרָנָא לְהָא, וְעַל הָאִי אַתְקִימוּ כְלָהוּ, דְאַלְמָלָא הָא, לָא הָוּה  
נְטוּרָא דְזְמַנִּין וְחַגִּין וְשַׁבְּתִין. וּבְגִינֵי כֵהּ, לָא אֲשַׁתְּצִי דְכְרָנָא דְמִצְרַיִם מִכָּל זְמַנִּין וְחַגִּין וְשַׁבְּתִין. תָּא  
חַזִּי דִינָא (ס"א דָּא), הוּא יְסוּדָא וְשָׂרָשָׁא דְאוּרִיָּתָא, וְכָל פְּקוּדוֹי, וְכָל מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא דְיִשְׂרָאֵל.  
וְעוֹד אֲמַאי לָא הָוּה בִּימָמָא דְשְׂאִילָתוּ. תְּנִינֵן, כְּתִיב הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצֵאִים, וְכְתִיב הוֹצִיאָתִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ  
מִמִּצְרַיִם לְיִלְהָ. אָלָא תֵּאנָא, עַקְרָא דְפּוֹרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל, לָא הָוּה אָלָא בְלִילָה, דְלִילָא שָׂרָא קְטָרִין,  
וְעָבִיד נּוֹקְמִין, וְיוֹמָא אֲפִיק לֹוֹן בְּרִישׁ גְּלִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (כמדבר לג) יֵצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה  
לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם. (נ"א וְעוֹד לְיִלְהָ שְׂאִירֵי קְטָרִין וְעָבִד נּוֹקְמִין וְדִינִין וְיוֹמָא גְלִי וּפְרָסִם נִסָּא וְנוֹקְמָא דְאַתְעָבִיד הָדָא הוּא דְכְּתִיב  
יֵצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה וְגו'). וְכְתִיב וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֶת אֲנֹשֶׁר הִפְּחָ יְיָ בָּהֶם כָּל בְּכוֹר, הָא הוּא פְּרָסוּמֵי  
נִסָּא.

אַתּוּ ר' חֲזִיָּא ור' יוֹסִי, אֲשֶׁתְּטַחוּ קְמִיָּה, וְנִשְׁקוּ יְדוּי. וּבְכוּ וְאַמְרוּ, גְּלִיפִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, זְקָפוּן  
רִישָׁא בְּגִינָה, עָבִד קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְתַתָּא, כְּגוֹנוֹנָא דְלַעֲיָלָא. עָבִד (רשב"י) שוּרֵי קְרָתָא  
קְדִישָׁא וְתַרְעוּי. מָאֵן דְעִייל, לָא עִייל, עַד דְיִפְתַּחוּן תַּרְעִין. מָאֵן דְסָלִיק, לָא סָלִיק, עַד דְיִתְפַּקְנוּן  
דְרַגְיָן דְשׁוּרֵי מָאֵן יְכִיל לְמַפְתַּח תַּרְעִין דְקְרָתָא קְדִישָׁא, וּמָאֵן יְכִיל לְאַתְקָנָא דְרַגְיָן דְשׁוּרֵי, הָא  
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְאִיְהוּ פְתַח תַּרְעִין דְרַגְיָן דְחֻכְמָתָא, וְאִיְהוּ אַתְקִין דְרַגְיָן עֲלָאִין, וְכְתִיב (שמות

לד) יראה כל זכורה את פני האדון יי'. מאן פני האדון יי', דא רבי שמעון פן יוחאי, דמאן דאיהו דכורא מן דכרניא, פעי לאתחזאה קמיה.

אמר לון, עד השתא, לא סימנא מלה דשאלתא דילכון, דהא תנינן, ויי' הפה כל בכור, כל בכור סתם, פדקאמרן. וכלא תהו כמה דאינון דמיתו, אינון קטורי קטרין, דהוון משתמשי בחרשייהו באינון פתרין. מנהון משתמשי בעלא, ומנהון פתפאי, ואף על גב דכלהו תפאין אינון. וכל ארעא דמצרים מליא חרשין תהו. וכתוב פי אין בית אשר אין שם מת.

ואתעביד דינא בכלא, בשעתא דאתפנשו בלהו בבתיהון, ולא הוון מתפזרי במדברא ובחקלא, אלא בלהו אשתכחו בבתיהון, (ואור הנר יפה לבדיקה מבחוץ) ועבד ליליא דינוי בכלא בההיא שעתא. ותנא תהו נהיר ליליא פיומא דתקופה דתמוז, וחמא כל עמא דינוי דקודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב (תהלים קלט) ולילה כיום יאיר פחשכה כאורה.

ובשעתא דנפקו אשתכחו בלהון מתין בשוקין לעיניהון דכלא, בעיין לאקפרא להו ולא אשכחו, ודא אקשי להו מבלא. חמו לישראל נפקין (דף ל"ח ע"ב) לעיניהון פחד גיסא, וחמו למיתיהון באידך גיסא. ובכלא תהו פרסומי ניסא, דלא תהו כהאי מיומא דאתברי עלמא.

ותא חזי, פתיב ליל שמרים הוא ליי' להוציאם וגו', הוא הלילה תהו ליי' שמרים לכל בני ישראל וגו', האי פסוקא קשיא כיון דאמר ליל, מהו שמרים, ולא שמור, שמור מיבעי ליה. וכתוב הוא הלילה תהו, ליל קאמר בקדמיתא, ובתר לילה.

אלא הכי תנינן, פתיב, (דברים כב) פי יהיה נערה בתולה. נער פתיב, מאי טעמא. משום דכל זמן דלא קבילת דבר, אתקרי נער, מדקבילת דבר, אתקרי נערה. אוף הכא, ליל עד לא קבילת דבר, ואף על גב דכתיב ביה שמורים דבר תהו זמין לאתחברא עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר, פתיב, הוא הלילה תהו ליי' שמרים. שמרים: דבר ונוקבא. ובגני כה פתיב הלילה תהו.

ובאתר דאשתכחו דבר ונוקבא, לית שבחא אלא לדכורא. והכי שפחו ישראל פתושבחתיהו. לדכורא ולא לנוקבא, הדא הוא דכתיב, (שמות טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא באתר דדכורא ונוקבא אשתכחו, אלא לדכורא. ועל דא (נ"א ולדא) מחפאן ישראל, דכתיב, (ישעיה יב) זה יי' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. משום דהכי זמין למעבד להו, דכתיב, (מיכה ו) פיימי צאתה מארץ מצרים אראנו נפלאות.

ורזא דא הכי הוא, פגוונא דהכא ליל ולילה, פה זמין קדשא בריה הוא למעבד להו, דכתיב, (ישעיה כא) שומר מה מלילה שומר מה מליל. מה להלן שמירה וליל, אוף פאן שמירה וליל. מה להלן שמירה ולילה, אוף פאן שמירה ולילה.

ולילה אתקרי אגב דכורא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה כא) אתא בקר וגם לילה. בקר: פמה דאת אמר (בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. והוא מדתו ממש. וכתוב (תהלים ה) יי' בקר תשמע קולי, בקר ממש.



יְתַבּוּ ר' חַיִּיא ור' יוֹסִי, וְאוֹלִיף לְהוּ רְזָא דְתוֹרַת בְּהִנְיָם, וְהוּוּ מְהִדְרֵי בְּכַל יוֹמָא וְיִתְבִּי קָמִיה. חֲד  
יוֹמָא נִפְק רַבִּי שְׁמַעוֹן לְבַר, אֶזְלוּ בְּהִרְיָה, מְטוּ לְחַד חֻקְלָא יְתַבּוּ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (קהלת ז) אֶת הַכֹּל רְאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ  
וְיֵשׁ רָשָׁע מַאֲרִיף בְּרַעְתּוֹ, שְׁלֵמָה דְהוֹת חֻכְמָתָא יְתִירָא (נ"א יקרא) עַל פְּלָא, מָאִי קָאָמַר בְּהַאי  
קָרָא. אֶלָּא, שְׁלֵמָה רְמִזוּ דְחֻכְמָתָא קָא רְמִזוּ. דְהָא חֲזִינָן אוֹרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְלָאוּ הָכִי,  
דְהָא כְּתִיב, (ירמיה יז) וְלָתַת לְאִישׁ בְּדַרְכּוֹ וּפְפָרִי מַעַלְלָיו. אֶלָּא תִּרִי עֲנִינֵי נִינְהוּ, דְקָא רְמִזוּ הָכָא.

דְתַנִּינָן, פֶּד עֵינָיו דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָאן לְאַשְׁגָּחָא בְּעֵלְמָא, וְלַעֲיִנָּא בִּיה, פְּמָה דְכְּתִיב (ס"א  
עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטָטִים בְּכָל הָאָרֶץ (זכריה ד') וְכְתִיב פִּי וְגו') (דברי הימים ב טז) פִּי יִי עֵינָיו מְשׁוּטָטִים בְּכָל הָאָרֶץ,  
וְאַשְׁפָּחֵן חֲיִיבִין בְּעֵלְמָא, הַהוּא צְדִיקָא דְאַשְׁתַּכַּח בְּדָרָא, אֶתְפַּס בְּחוּבֵיהוּ. וְחֲיִיבֵיא מַאֲרִיף קוּדְשָׁא  
בְרִיךְ הוּא רוּגְזִיָּה עֲמַהוֹן עַד דִּיתוּבּוֹן. וְאִי לָאוּ, לָא יִשְׁתַּפַּח מָאן דִּיתַבַּע רַחֲמֵי עֲלֵיהוֹן, הָדָא הוּא  
דְכְּתִיב, יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, מְשׁוּם דְהָהוּא זַפְּאָה, אֶסְתַּלַּק מַעַלְמָא.

בְּגִינֵי פֶד תַּנִּינָן, לְעוֹלָם אַל יְדוּר אָדָם אֶלָּא בְּמִקּוֹם שְׂאֵנְשֵׁי מַעֲשֵׂה דְרִים בְּתוֹכּוֹ. מָאִי טַעְמָא.  
מְשׁוּם דְנוּי לְהַאי דְמְדוּרִיָּה בֵּין חֲיִיבֵיא, דְהוּא אֶתְפַּס בְּחוּבֵיהוּ, וְאִי דִיּוּרִיָּה בֵּין זַפְּאִין, אוֹטִיבִין  
לִיה בְּגִינֵיהוֹן.

דְהָא רַב חֲסֵדָא, הָוָה דִּיּוּרִיָּה בְּקַדְמִיתָא בִּינֵי קַפּוּטְקָאִי, וְהוּוּ דְחִיקָא לִיה שְׁעָתָא, וּמְרַעִין רְדִפִּין  
אַבְתְּרוּי. נָטַל וְשׁוּי מְדוּרִיָּה בֵּין מַאֲרִי תְרִיסִין דְצַפּוּרִי, וְסָלִיק, וְזָכָה לְכַמְּה טַבִּין, לְכַמְּה עוֹתָרָא,  
לְכַמְּה אוֹרִיָּתָא, וְאָמַר, פֶּל הָאִי זְכִינָא, עַל דְעָאֲלִית בֵּין אֵינּוֹן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לְאוּטְבָא  
לְהוּ.

דְבַר אַחַר, אֶת הַכֹּל רְאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי. וְכִי שְׁלֵמָה, דְדַרְגִּין עֲלָאִין דְחֻכְמָתָא הוּוּ בִּיה, עַל פֶּל בְּנֵי  
דְרָא דְכְּתִיב (מלכים א ה) וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם, (וְאַשְׁתַּדְלוּתִיָּה בְאוֹרִיָּתָא לְמַעֲבַד טִיבּוּ וְקִשּׁוּט) דְכְּתִיב, (דברי הימים  
א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמִלְכָּה, אָמַר בְּיַמֵּי הַבְּלִי. וְכְתִיב, (קהלת א) הַכֹּל הַבְּלִים אָמַר קַהֲלָת.  
וְתָנָא, שְׁבַעָה שְׁמוֹת נִקְרָא: שְׁלֵמָה. יְדִידִי"ה, אֶגוּר, בֶּן יִקְ"א, אִיתִיא"ל, לְמוֹאֵל, קַהֲלָת. קַהֲלָת  
בְּנִגְד פְּלָם. וְכֵלָם נִקְרָא

